

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/101/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816207261
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8816207261.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou so sídlom Sinečná 765/3, 900 45 Malinovo, adresa na doručovanie Pribinova 25, 811 09 Bratislava, proti žalovanému L. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, o zaplatenie XXX Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4Csp 107/2016-31 zo dňa 14. februára 2017, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„Súd žalobu žalobcu zamietla.

Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne posúdil ustanovením § 106, § 112, § 420 odsek 1 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Mal za preukázané, že trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 2T/237/2013 zo dňa 23.12.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 18.1.2014 bol žalovaný odsúdený za prečin úverového podvodu podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona. Žalobcu ako poškodeného súd s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. V prejednávanej veci žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody dňa 30.10.2013. Trestný rozkaz bol žalobcovi doručený dňa 07.01.2014. Podľa názoru súdu prvej inštancie získal žalobca nepochybne vedomosť o osobe škodcu a rozsahu škody najneskôr v priebehu trestného konania, v ktorom vystupoval ako poškodený s uplatneným nárokom. Po doručení rozsudku dňa 07.01.2014 mal žalobca riadne pokračovať v uplatnenom nároku na náhradu škody. Dobu, po ktorú bol žalobca nečinný rozhodne nemožno považovať za primeranú, a preto takéto konanie, resp. nečinnosť poškodeného nemožno považovať za riadne pokračovanie v konaní. Po skončení trestného konania, odkázaním poškodeného na občianskoprávne konanie pokračovalo plynutie premlčacej doby. Dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 112 Občianskeho zákonníka tak v predmetnej veci začala plynúť najneskôr dňa 08.01.2014 a uplynula dňa 08.01.2016. Keďže žalobca podal žalobu o

náhradu škody na tunajšom súde až dňa 23.09.2016, urobil tak až po uplynutí premlčacej doby. Nárok žalobcu na náhradu škody proti žalovanej tak súd považuje za premlčaný, preto ho v celom rozsahu zamietol.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že žalobou podanou na súde prvej inštancie si uplatňuje nárok na náhradu škody. Uviedol, že zmluva o úvere uzavretá so žalovaným mala povahu absolútneho obchodu. Aplikácia predpisov na ochranu spotrebiteľa nebola možná. Žalobca ako dodávateľ konal v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pretože nebol oprávnený prihliadnuť na premlčanie ex offa. Súd by mal ex offa prihliadať na premlčanie len v prípadoch, ak sa rozhoduje o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy. V danom prípade je na plynutie premlčacej doby nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 106 odsek 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko niet pochyb o tom, že konanie žalovaného malo charakter úmyslu, čo bolo potvrdené aj Trestným rozkazom.

5. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

9. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 11.09.2012 uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 350 Eur za odplatu vo výške 346 Eur.

10. Na zdôraznenie správnosti záveru prvoinštančného súdu o spotrebiteľskom charaktere Zmluvy o úvere je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere upravoval Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Treba prisvedčiť prvoinštančnému súdu v tom smere, že žalovaný Zmluvu o úvere uzatváral ako fyzická osoba, nie podnikateľ. Vyplýva to aj z obsahu samotnej zmluvy, kde je žalovaný označený aj svojim rodným číslom. Z rozhodovacej činnosti je odvolaciemu súdu známe, že žalobca do svojich vopred pripravených formulárových úverových zmlúv často dopĺňa údaje o účele úveru, ako na „podnikanie“, či údaje o živnostenských oprávneniach dlžníkov, s ktorými uzatvára zmluvy. V zmluve uvedený údaj o tom, že žalovaný ako dlžník v čase uzatvárania zmluvy mal živnostenské oprávnenie ešte neznamená, že pri uzatváraní zmluvy nevystupoval ako spotrebiteľ. Žalobca má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalobcom preukázané, aby úver poskytol žalovanému za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť

preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Z obsahu spisu nevyplýva, žeby žalovaný predmetnú úver bral za účelom podnikania.

12. Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

13. Podľa ustanovenia § 100 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

14. Podľa ustanovenia § 106 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Podľa odseku 2, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

15. V predmetnej veci má nárok na náhradu škody žalobcu základ v spotrebiteľskej zmluve. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, pričom spotrebiteľ úver prijíma na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Spotrebiteľský úver je jeden z najfrekventovanejších občianskoprávných vzťahov.

16. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 odsek 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.05.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka.

17. Vo veci 8 MCdo /13/2014 Najvyšší súd Slovenskej republiky priamo skonštatoval, že aj bez riešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného a nie Občianskeho zákonníka je zrejmé, že aj keby Najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie musel by prvoinštančný súd vziať zreteľ na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako orgán rozhodujúci o nárokoch so spotrebiteľskej zmluvy bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť ustanovenie § 52 odsek 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právne predpisy, ktorých súčasťou sú oba tieto ustanovenia nemajú prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou týchto právnych predpisov. Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvej inštancie posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktorý generálny prokurátor navrhuje zrušiť.

18. Ustanovenie § 110 odsek 1 Občianskeho zákonníka ustanovuje pri právach priznaných právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu desaťročnú premlčaciu dobu. Vo veci 2T/237/2013 Okresného súdu Vranov nad Topľou žiadne právo na náhradu škody žalobcovi priznané nebolo. Tento účastník bol odkázaný zo svojim nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie, čo priamo vyplýva z trestného rozkazu Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 23.12.2013 č.k. 2T/237/2013-50. Tento trestný rozkaz bol žalobcovi doručený dňa 07.01.2014 a nadobudol právoplatnosť dňa 18.01.2014.

19. Čo sa týka práva na náhradu škody toto podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 106 odsek 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 106 odsek 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávisle. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku poškodeného týkajúcu sa jeho vedomosti o škode a vedomosti o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, teda o zodpovednom subjekte.

20. Žalobca ako poškodený sa dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá najneskôr dňa 18.01.2014, kedy nadobudol právoplatnosť trestný rozkaz Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 23.12.2013 č.k. 2T/237/2013-50. Žalobu na náhradu škody zo dňa 23.09.2016 podal na prvoinštančnom súde dňa 23.09.2016, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby vyplývajúcej z ustanovenia § 106 odsek 1 Občianskeho zákonníka. Ak odo dňa, keď sa žalobca dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynul čas uvedený v ustanovení § 106 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Neprihádza tu už do úvahy objektívna 10 - ročná premlčacia doba vyplývajúca z ustanovenia § 106 odsek 2 Občianskeho zákonníka.

21. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny (§ 387 C.s.p.).

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý by mal mať s poukazom na úspech v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ich náhradu nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).